

Klemenc, Anton Kralj, Jakob Grassl, Alojz Juršič, Ernest Brodnik, Ivan Augustin, Anton Vasle, Boštj. Vaukmann, Ferdinand Timošek, Ivan Plahuta, Ivan Klemenčič, enoletni prostovoljec tit. poddesetnik Iv. Moser, pešci Mih. Abram, Ivan Arbeiter, Iv. Böhm, Štefan Babič, Ivan Belina, Anton Božičnik, F. Centrih, Blaž Carinšek, Peter Danelan, Matevž Demšar, Alojz Furlan, Franc Fritz, Alojz Filipič, Ivan Pegasus, Alojz Golčer, Josip Homšek, Pavel Hojnik, Anton Horvatin, Franc Horvat, Leopold Iršič, Franc Iršič, Tomaž Jančer, Ivan Jamšek, Franc Jančič, Martin Javornik, Ivan Kresnik, Robert Kolenz, Ant. Kralj, Franc Krajnc, Karl Legvart, Anton Majeen, Jernej Medved, Josip Meličar, And. Močnik, Anton Oril, Silvester Podbregar, Rudolf Polak, Franc Potočnik, Ivan Pšeničnik, Josip Poznič, Leopold Plahuta, Abraham Russeg, Anton Repič, Jurij Skvore, V. Slatner, Jakob Šaferič, Josip Stopar, Alojz Spottl, Martin Uranjek, Mat. Viskovič, And. Volaj, J. Trobec, Josip Macuh, Franc Bračič, Ignacij Dvornik, Vincenc Hutter, Franc Began, Albert Žitek, Stefan Slachtič, Franc Kodrun, Anton Rataje, Franc Pretenhofer, Ivan Golyja, Ivan Lesjak, Anton Popovič, Ivan Kinop, Valentin Kopše, Josip Korošec, Matjaš Bogta, Jakob Bračič, Karl Brečko, Anton Lakovič, Vincenc Gaberšek, Josip Gans, Vincenc Sojko, And. Kociper, Anton Greslovič, Ivan Voncko, Franc Musda, Josip Erivec, Anton Kramberger, Teod. Senečnik, Martin Mirnik, Stefan Ropar, Josip Dillich, K. Drevenšek, Anton Golob, Anton Uratanar, R. Majer, Ivan Marinelli, Ivan Hierz, Franc Perkovič, Anton Jaušovnik, Ivan Jurgee, Ivan Hribernik, Franc Soba, Štefan Pernek, Franc Lipovt, Franc Vezenc, F. Franc Fosnarič, Franc Imperl, Angelo Morelič, Iv. Levovnik, Josip Kalja, Jakob Pirc, Josip Bač, Jakob Lah, častniški sluga Franc Kulmer, Franc Paminc, Anton Kovačič; sanitetni kadet Karl Tomsa; pešec Aleksander Chowanicec,

Pohvalno priznanje, so dobili.

Desetnik Maks Stigar, poddesetnik Franc Kojnik, pešca Martin Jevnišek in Jurij Pesanic; kadet Stanislav Premelc, četovodja tit. narednik M. Kramberšek, četovodja Oskar Appel, desetniki Jak. Eckl, Rudolf Dečman, Ig. Ursanel; poddesetnik tit. desetnik Josip Majeen; poddesetniki Franc Vidovič, Fran Klobaša, Franc Robnik, Franc Farkaš, Alojz Rivec, Ivan Babič, Franc Geničar, Franc Vozlič, Fr. Barbej, Franc Cevirn, Vinc. Wallner, pešci Josip Švigl, Franc Rednak, Jernej Kokotec, Franc Ostruh, Fran Sovec, Martin Srebočan, Anton Girandon, Fr. Cettl, Bogomir Klančnik, Ivan Kocat, Mat. Kokovic, Fran Budja, Franc Sagmeister, Ivan Plajnssek, Jos. Verbošek, Ignac Klethofer, Franc Radoslovnik, Anton Brečko, Ivan Peseč, Anton Pust, Ivan Trpin, Ivan Grubelnik, Anton Krofl, Ivan Blažević, desetnik Fr. Volej, pešci Alojz Busser, Mat. Petrič, Franc Založnik, Anton Zgalin, Vincenc Kralj, Henrik Gmičar, Jakob Klemen, Valentin Kuher, Jakob Damiš, Fran Ivanuša, Ludovik Furlani, Jurij Lorber, Ivan Bordon, Josip Grbec, Ivan Ačinko, Filip Pirš.

Junakinje.

Veliko se je že pripovedovalo o krasnem duhu, ki preveva polke naših alpskih dežel, o veselju do boja, s katerim odhajajo na bojišče, o junaškem pogumu, s katerim se bijejo, o nezmagljivi kljubovalnosti, s katero znajo umreti. Še nezapeta pa je pesem o onih hčerah Alp, ki vredne svojih očetov, mož, bratov v vojski razvijajo svoje tiho junaštvo ne le doma v bolnišnicah in lazarjih, marveč tudi zunaj na bojišču, na obvezovališčih in v bolnišnicah; ki slede četam na maršu v zimskem viharju in poletni vročini ter v bojnem hrupu bde nad njihovim življenjem, kakor dobri duhovi domačije.

Tako sta bili v Celovcu dve sestri Rudečega križa. Ana Pinter in Ivana Brandner, ki sta se takoj po izbruhu vojne prostovoljno javili v službo za plemenito stvar in začeli svoje blagonsno delovanje. Toda kmalu ji ni več trpelo doma. Hoteli sta le vrniti na bojišče, kjer se je boril celovski polk — sedmi pešpolk; tam je njuno pravo mesto, tam sta mogli biti več nego strežnici, tam sta mogli pomagati, tolažiti, navduševati in tako poseči v boj sam. Začetkom decembra 1914 sta odrinili z nadomestnim oddelkom sedmih ven k polku, ki sta mu potem sledili na vseh marših in v vseh bojih brez vsakega ozira na njuno osebo, na življenje in zdravje, vedno neumorni. Kakor vsak drug vojak sta trpeli vročino in mraz in vse napore bojev v Karpatih, na maršu vedno zgled vztrajnosti in neutrudljivosti, na obvezovališču, v boju za marsikakega smrtno-ranjenega rešilni angel.

V gorah je nastopila zima z vsemi svojimi grozotami in strahotami, onidve ste vršili svojo dolžnost in vztrajali. Počasi je prišla pomlad in za porazenimi ruskimi masami je šlo ven na planjavo, obe hrabri sestri še vedno spredaj, še vedno nezlomljenega

duha. Toda v spomin na težki čas ste ponesli s seboj srebrno častno svetinjo Rudečega križa z vojnim okrasom.

Italijansko bojišče.

Od Binkošti do Božiča že traja vojska z Lahi, toda Lah še ni dalje prišel kakor od Binkošti do Božiča.

Odkar so morali Lahi z zadnjo ofenzivo začetkom decembra nehati, ni več posebnih bojev na tem bojišču. Toda popolnega miru seveda tudi ni. Artilerija ne miruje in tuintam se spustijo tudi slabše infanterijske čete proti nam. Grof Kadorna mora imeti nekaj gradiva za uradna poročila, kajti vsak dan vendar ne more več poročati o megli, mrazu ali o snegu.

Od naših slovenskih vojakov smo dobili tokrat veliko dopisov, katere z veseljem priobčujemo. Pozdravljamo naše vrle slovenske sinove na bojnih poljanah!

Nepristranska sodba o italijanskih neuspehih.

Kodanjski list „Extrabladet“ piše: Italijanski napadi ob Soči niso imeli dosedaj nobenega uspeha. Italijani so v toliko na boljsem, ker ne vira vojska v njihovi deželi. Prekoračili so takoj slabo utrjeno mejo, ker se je nahajala avstrijska glavna obrambna črta ob Soči, toda Italijani so si v sedmih mesecih te vojne razbijali svoje glave, dosegli pa niso nobenega uspeha. Na binkoštno nedeljo je Salandra napovedal vojsko. Sedaj so že minuli božični prazniki in Salandra še niti Gorice ni mogel dobiti. Žrtvoval je že na stotisoče vojakov, stroški znašajo že dosedaj več milijard, prišel pa ni dalje, nego od Binkošti do Božiča.

Naša armada na soški fronti

Italijanski list „Corriere della Sera“ piše, da ima Avstrija proti Italiji postavljenih najmanj 25 divizij, sestavljenih po treh četrtinah iz prvovrstnih čet. Vsaka divizija šteje 32 do 40 bataljonov, tako da mora biti vsega moštva okoli 800.000 mož, ki stoji sedaj proti Italiji od Stillserskega sedla ob Švici do Jadranskega morja. Armada se deli v tri skupine: Soška armada generala Borojeviča ima eno četrtino avstrijske armade: oba zbora iz Gradca in iz Temešvara in vsled vojne s Srbijo posebno za boje v gorovju izveščana 15. in 16. armadna zbor, vstevši posebne čete, pa brez rezerv (15 divizij), od katerih je nad polovico razdeljenih po Krasu. Med levim (soškim) in desnim (južno-tirolskim) krilom stoji armada Rohrova sestoji iz štirih v okolišču Bovca in Predela se nahajajočih divizij prvovrstnih gorskih čet. Južno-Tirolsko brani okoli 130 bataljonov, dobra polovica izbornih linijskih čet.

V nekaterih listih navedeno število po največ 350.000 avstro-ogrskih vojakov potemtakem ne odgovarja resnici.

Tojce hvale našo armado

Z dovoljenjem našega vrhovnega poveljstva se na laškem bojišču mudi poseben poročevalec švicarskega lista „Journal de Geneve.“ Svojemu listu je poslal celo vrsto člankov, polnih neomejene hvale našim četam. Avstrijci imajo vse postojanke, za katere se vrši boj že od začetka vojne, trdno in nezmanjšano v svojih rokah. Vse drugačne govorce so neresnične. Vkljub najhujšim naporom, da bi prišli naprej, Italijani niso ničesar dosegli. Toda pri tem ne odločuje posebnost ozemlja avstrijskih brambnih postojank, ampak požrtvovalnost, odpornost in trdna odločnost avstrijske armade. Priznati se mora, da avstrijske čete, pa naj si bodo Nemci, Ogrji, Čehi, Rumuni, Slovenci ali Hrvati, delajo take čudeže s svojim junaštvom in veličastnim zaupanjem.

General Borojevič je zatrjeval poročevalcu, kako neomagljivo je njegovo zaupanje v avstrijske čete, ki so dosegle, da se vojni položaj od 24. maja ni izpremenil. Vsi sovražnikovi sunki so se razbili brez uspeha. Italijani so hrabri nasprotniki, ki se ne ustrašijo nobenih žrtev in tpe grozne izgube, toda ko bo zgodovinar pisal o teh bojih, bo kar zastala beseda pri občudovanju teh veličastnih dejanj avstrijske armade.

Na Krnu vlada hud mraz, toplomer kaže večkrat 22 stopinj pod ničlo. Naši imajo svoje postojanke zavarovane z vrečami peska, ki so močno zmrznjene.

Vsak nov sneg pokrije mrtva trupla, ki kar v

obilici leže nepokopana na gorovju. Bel sneženi mrliški prt je razprostrt nad stotinami in stotinami nepokopanih mrličev. V strelskih jarkih imajo vojaki ležišča posteljana s senom in slamo. Strelski jarki so ponekod oddaljeni od sovražnih komaj 40 do 50 metrov. Lahi tožijo, da jih zebe in da jim vsak večer zmrzne več vojakov.

„Narod slovenski, k nesmrtni slavi tvoji se naše sile bore.“

Četovodja Roman Bende nam piše dne 16. dec. s soške fronte:

Danes je bilo pri našem bataljonu slovesno odlikovanje. Dobili smo razmeroma zelo veliko odlikovanj, odkar se bijemo za prava naša. Človek bi mislil, da po tako dolgem času ni več krvi, ne življenja v nas, a v nas je še krepka volja in moč — brez moči je pa zavratni mačjak proti nam. Četudi se združuje s peklenskimi močmi!

Vi doma dobivate dan na dan poročila o težkih bojih, ki divjajo ob naši fronti, ne more si pa nikdo predstavljati, koliko in kaj pretrpimo, ker okolnosti zabranjujejo natančna poročila.

Sledimo pač v slavo slovenskega imena kratkemu, a velepomembnemu geslu našega generala pi. Borojeviča: „Vzdržati!“

Mi tu na braniku zemlje naših očetov predobro vemo, da sočustvujete z nami in da občudujete našo vztrajnost. Isto nam je sporočil naš brigadir general Globočnik, kar dviga v naših srcih pogum in ponos, ker ne za osebnost slavo (ki je ničeva), ampak v slavo slovenskega imena se bore naše sile!

Mnogo ste čuli o slavno odbitem laškem navalu ob tretji bitki ob Soči — odlikovanja za to je žel slavni 87. pešpolk in deloma naš polk.

Izmed mnogih pohvalnih priznanj in svetinj — bronastih in srebrnih II. reda — so dobili velike srebrne svetinje za hrabrost I. reda

narednik H. Vollmaier iz Selnice ob Dravi (že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. reda) desetnik Purgaj (drugič odlikovan), Konrad Muršec iz Slov. gorje, tit. desetnik Blažič J., enoletni prostovoljec-četovodja Prah in moja malenkost (že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. reda, bronasto svetinjo in pohvalnim priznanjem z bornega poveljstva).

Dodatno k mojemu poročilu moram poročati, da sem pomotoma izpustil padlega učitelja Mirka Kovačiča, ki je po smrti odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem, prejel danes srebrno hrabrostno svetinjo I. reda. Prerano je odšel od nas mlad junak na polju nesebične krščanske ljubezni, ni mu bilo dano, dočakati slovesne dekoracije. Kakor o nas, velja tudi o njem geslo začetkom mojega skromnega poročila: „Narod slovenski k nesmrtni slavi, Tvoji se naše sile bore!“

Saj ste Slovenci

Josip Založnik nam piše dne 19. decembra z italijanskega bojišča:

Imel sem prijatelja, tako dobrega in blagega, da ga je na prvi pogled moral vzljubiti vsak človek. Prvič, ko sem ga videl, se mi je dopadel njegov smehljajoči se obraz. Vprašal sem ga, kje je doma, a on je vprašal mene, pa sva si bila prijatelja, dokler naju ni ločila kruta smrt. Bil je vedno vesel. Sredi toče sovražnih granat me je smehljajoč vprašal: „Ali tulijo, kaj ne?“ „Tulijo, tulijo, pa še bodo bolj tulili, Verjami“, tako mu rečem, „Lahi nekaj nameravajo.“ On se nasmehne in reče: „Nameravajo ali ne nameravajo. Slovenci smo skala in preko te skale ne pripeljejo. Verjami!“ Komaj je izgovoril zadnje besede, že zakliče naš stotnik: „Halo, polovica stotnije na desno! Bojna črta je oslabilena. Lah se pripravljajo k napadu.“ Brzo zgrabim puško, z drugo roko stisnem vrečo s patronami in že sem korakal za drugimi po strelskem jarku navzgor. Prijatelj pa je ostal na starem mestu. Revež pač ni mislil, da bo ležal zvečer mrzel, krvav, na kameniti zemlji.

Upognjeni smo korakali drug za drugim. Nad nami in za nami so tulile granate svojo smrtno pesem. Na mestu smo. Poiščemo si zasilna kritja, večinoma razbita po granatah. Hrabri stotnik hodi po strelskem jarku. Ne boji se ne granat in ne šrapnelov. „Fantje, hrabro se držite! Lah bo napadal. Ali prodreti ne sme! Saj ste Slovenci!“ S temi besedami nam je vtil toliko poguma v srca, da smo komaj čakali izdajalskega Laha. Granate in šrapneli so bučali in tulili po zraku, tako na gosto, kakor komarji v vročem poletju. Eksplozirali so na desno in levo, žalibog tudi v naša kritja. Kamenje je frčalo na vse strani, majhni in večji kosi železa, še vroči, brenče kakor sršeni, če jih razdražiš. Klicanja ranjenec, vzdihovanja umirajočih niti ne slišiš v tem strašnem pišu in gromu.

Ali kaj je tam? Ali se ne plazijo sovragi tam za cestnim zidom? Da, že so se razvili v rojno črto proti nam. Že so se oglasili tudi naši psički (lahka artilerija). Naše granate so grozno pustošile v laških vrstah. Večina jih je padla, drugi so zbežali. A Laha je mnogo. Druga rojna črta je bila gostejša od prve; nato še tretja, in vse se navalijo na nas. Dasi padajo od naših granat, od naših pušk, vendar se prerijejo nekatere grude do naše žične ograje. „Bao-net na puško! Pripravite se na protinapad!“ „Halo! Otvorite ročne granate! Ena, dve, tri! Vrzite!“ In strašno so učinkovale ročne granate. Tretjina Lahov obleži, drugi zbeže v divjem begu.

Hura, zmaga je naša, sovražnik je uničen, ob-bit! Stotnik nas je pohvalil. Topovi so utihnili, naši in sovražni. Mrači se. Korakamo na svoja stara mesta, kar nas je še zdravih. Izgub imamo precej, a sovražnik jih ima gotovo desetkrat toliko. Od daleč zagledam svoje kritje. Oh, groza! Strehe nikjer, in vreče na vsaki strani. Kje je moj prijatelj? V nekaj korakih sem tam. Moj Bog, spotaknem se na vreči in padem ravno na svojega tovariša, krvavega, mrtvega. O groza! Ležal je na hrbtu, roki je držal ena vrh druge na veliki rani, ki mu jo je naredil velik kos železa na prsih. V obrazu pa je bil lep, seveda bled, a oči je imel zaprte, dasi mu jih ni nihče zatiskal. Pridejo sanitetni vojaki. Jaz sem ga zadnjič pogledal, nato poljubil na čelo in v trenutku sem si želel smrti. Jokal pa nisem, dasi bi se rad. V grlu me je davilo, da sem komaj dihal. Bil je moj najboljši tovariš ali granata izdajalskega Laha ga je ubila, ki se mu je še hotelo po življenju. Maščevanje, Tebi, izdajalski morilec! Drugo jutro so pokopali tega mojega tovariša na vojaškem pokopališču. Majhen lesen križ je usajen na njegov grob. Krog groba kamenje, prst nekoliko zrahljana. Ti pa, dragi in nepozabni mi tovariš, spavaj sladko v kameniti kraški zemlji! — Josip Založnik.

Domobranski polk kranjskih Janezov.

Drameljčan Blaž Jesenek nam piše: Prijetno je brati v raznih slovenskih časopisih o hrabrosti slovenskih polkov. Po pravici se pa sme tudi imenovati med najhrabrejše polke kranjski domobranski pešpolk št. 27. Ta polk je sestavljen iz večine samih kranjskih Janezov. Spočetka vojske je v Galiciji in v Karpatih nepremakljiv stal nasproti 10krat, pa tudi 20kratni sovražni premoči, a sovražnik ni nikdar predril njegovih vrst. Imel je ta polk hrabrih Janezov vedno nalogo stati v bojni črti, koder so bili najljutejši krvavi boji. Veselo je bilo opazovati te neustrašene Janeze, kadar se je zakričalo: Naprej! Podili so preplašene Ruse, da je bilo joj. Kadar pa je imel polk odmor, ni se pokazala na moštvo nika-ka utrujenost. Vzlic večkrat napornim maršem in še drugim neprilikam so se hitro ti veseli Janezi spravili v grude in zapeli mile slovenske pesmi, da se je razlegalo daleč naokrog. Veliko število odlikovanj je tudi pri tem polku in marsikateremu hrabremu Janezu se blešči hrabrostna svetinja na njegovih junaških prsih. Mesca avgusta je pa bil tudi ta polk poklican nad kletega polentarja, tudi tukaj ima ta polk nepopisno težko nalogo, boriti se mora v visokih gorah v strmih skalovju, v že precej debelem snegu, in občutni zimi. Noč in dan ga polentarij obmetavajo z debelim in drobnim železjem, rušijo se pečine, podira se skalovje, ali tem hrabrim Janezom ne upade pogum. Kadar je kaj odmora, se zasliši zopet njih milo slovensko petje, s katerim se dela polentariju še večjo jezo. Po pravici je ta polk ponos kranjske de-že in vsega slovenskega naroda.

Sveti večer na južnem bojišču.

Piše Vekoslav Masilo.

V s omni ostane nam prostovoljnimi strelcem prvi Božič, ki smo ga praznovali na bojnem polju. Daleč od rodne domače grude smo se zbrali okrog božičnega drevesca. V domovini so se veselo oglašali zvonovi, a tu med nami je pa vladal tihi, svečani mir; se topovi, ki so prej dan za dnem gromeli ter neprenehoma peli grozno pesem smrti, so obmolknili.

Brez donenja zvonov, brez božičnice smo preživel veliki božični večer 1915. Pred lepo ozaljšanim božičnim drevesom smo se zbrali ter zapeli par božičnih pesmi. Nato nam je stotnik Tomašek razložil pomen tega večera na fronti ter nam vsem skupaj voščil v krasnem nagovoru veselo božične praznike. Na to smo še zapeli cesarsko himno ter z navdušenimi živijo-klici na našega presvitlega sivolasega vladarja končali ta večer.

Pričelo se je z razdelitvijo božičnih daril, ki so nam jih darovali naši dragi v domovini. Za to se jim tem potom iskreno zahvaljujemo.

Posebno strelci iz Vranskega smo dolžni prav obilo zahvale preč. g. župniku, g. Schwentnerju in gdč. Ljudmili Laurič, ki se je posebno trudila za nabiranje božičnih darov za nas. Nadalje se zahvaljuje moštvo prvega voja velec. g. poročniku Karolu Ledinek in njegovi blagi soprogji za veledušen dar. Nadalje gdč. M. Trogerjevi in sploh vsem iz Mozirja, ki so nam z božičnimi darovi napravili obilo veselja. Minila in ugasnila je krasota božičnega večera, a hvaležnost, ki jo gojimo do Vas, dragi nam darovalci, ne ugasne nikdar v naših srcih. Želim pa Vam veselo in srečno novo leto 1916. — Vranski in mozirski prostovoljni strelci: Vekoslav Masilo, M.

Papež, Karl Sisel, Franc Skraber, Josip Troger, četovodja, Franc Veleja, Josip Krumpačnik in drugi.

10 proti 50

Janez Polh, doma od Sv. Duha v Ločah, piše z italijanskega bojišča svojim starišem:

Tukaj imamo že tako mrzlo zimo, da na Stajerskem ni v najhujši zimi tako mrzlo. Vedno moramo biti na prostem. A upam, da nam bo že Bog pomagal, kakor nam je do sedaj. Bliža se Novo leto. A navadno je ob vsakem prazniku najslabše, ker takrat Italijani najrajši napadajo. Pa naj le napadajo, saj nikamor ne pridejo s svojim „prodiranjem.“ Klestimo jih pač mi, jim nič ne ostanemo dolžni. Ako preveč po polenti diši, jo pa še mi malo posolimo s šrapneli in granatami, pa se takoj tega duha iznebimo. Strahu nam ne delajo nobenega; čisto nič se jih ne bojimo. Bil sem na ponočni patrolji ter smo prišli skupaj s polentariji. Bilo jih je čez 50, nas pa le 10. Imeli smo hud boj, pa smo jih nekaj ubili, 10 u-jeli, drugi pa so junaško zbežali. Tako so hrabri! Mi pa ne odnehamo do zadnje kaplje krvi, do zadnjega moža, saj branimo našo ljubo slovensko in avstrijsko domovino. Imamo slabe čase, včasih pa tudi dobre. Dostikrat se spravimo mi Slovenci skupaj, ter si zapojemo kako našo narodno pesem. Veselo Novo leto!

Laški fantje se bo hodil po hribih

Z italijanskega bojišča se nam piše:

Nahajamo se v rezervi ter se prav dobro počutimo. Čakamo pa že zopet nestrpno časa, ko se zaženemo z golim nožem in bajonetom na hinavskega Iskarijota ter se maščujemo za naše brate in prijatelje. Nad grdinom, ki hoče teptati naše slovensko ozemlje, uničiti nam vero in materni jezik, se bomo slovenski vojaki še pošteno maščevali. Toda dokler stojimo slovenski fantje in možje na straži ob Soči, ne bo kuhal Lah polente, popravljaj dežnikov, ne vezal piskrov in brusil nožev in ne rezal šip v naši prekrasni domovini. Prej mora teči Soča v breg, kakor bo lakomni anarhist tlačil naša tla.

Ko bodo hribci zeleneli, pa se vrnemo zopet k našim dragim, našo milo domovje, svesti zmage in časti, za kar se že zdaj pripravljamo materam in ženam v gorečo molitev za srečno vrnitev, slovensko-stajerskim mladenkam pa za šopke. Na srečno svidenje v novem letu! — Ivo Vihar, računski podčastnik iz Frama, J. Ferenc, četovodja iz Ljutomera, desetniki Cokan iz Zalca, Gruber iz Orehove vasi pri Ptujju, Kmetec iz Haloz, pešec Štepihar iz Celja, Kolar iz Polskave, Štump iz Poljčan, Fingušt iz Rač, Prešer iz Frama in več drugih.

Brata je spoznal po „juckanju“.

Rudolf Zeletinger od Sv. Jurija v Slov. gorici nam piše:

Dne 22. oktobra, zjutraj ob 8. uri, sem bil ranjen in isti dan popoldan pa brat Anton na hribu pri Tržiču. Hvala Bogu, da naju niso Lahi zelo poškodovali. Jokajoč sva se z bratom poslovila drug od drugega. Težko sem zapustil svoje dobre prijatelje, ki smo se hrabro borili pred sovražnikom.

Dogodki, katere smo uživali v bojni črti, so bili grozni, ne dajo se popisati. Smem reči: Več zalostnih dni sva imela z bratom, kakor veselih. Najhujše pa je to, ako mora iti revni vojak v tujem kraju v temni noči na stražo. Seveda se mora mirno plaziti, kakor maček na miš, na sovražnika, da ne prileze Lah v naše okope. Nisem imel upanja, da bi še kedaj mogel obiskati svojo ljubo domovino in farno cerkev Sv. Jurija. Ali vendar, ljubi Jezus, Marija in sv. Jožef so nas obvarovali in pripeljali nazaj v slovenski kraj.

Oh, veselje in mir v našem slovenskem kraju se ne da popisati. Tukaj ni slišati bombardiranja teh groznih topov, tudi pred kamenjem je žlovek zavaran. Moj tretji brat Matija še živi. Pisal mi je iz neke graške bolnišnice. Od njega nisem dalje časa dobil nobenega poročila. Bil je v Galiciji pet mesecev in sedaj pa na italijanskem bojišču štiri mesce. Ko smo bili vsi trije v Galiciji, sem ga slišal neko noč zajučkat, ko sem bil na straži. Poznal sem dobro njegov glas. Ko sem bil ranjen in smo marširali na kolo-dvor, sem opazil bataljon moštva, ki je marširalo že proti bojni črti. Opazil sem zopet svojega najmlajšega brata Miroslava. Seveda on me ni poznal. Bil sem črn, kakor kovač. Imel sem glavo obvezano, in sem bil ves kosmat. Poklical sem ga po imenu. Skočil je k meni in zakričal: Rudolf! Poljubila se sva drug drugega, poslovala se s solznimi očmi. Marširal sem naprej proti kolodvoru. Čez 14 dni dobim poročilo, da je tudi ta brat ranjen; ima šest ran. On je v Zagrebu v bolnišnici. Še prej, ko je prišel Miroslav v bojno črto, je srečal zopet mojega brata ranjenega, s katerim sva bila osem mesecev v bojni črti. Tudi tega ni poznal. Ali ni to nekaj strašnega, da brat brata ne pozna? Anton ga je poklical. Miroslav je skočil k njemu. Brata sta se poljubila in s solznimi očmi pozdravljala. Upanje imamo, da bomo vsi kmalu ozdraveli in se zopet vrnili nazaj v bojno črto, da se zopet poskusimo z Lahi.

Ko smo prišli ranjenci v ljubljansko bolnišnico, so nas zelo lepo sprejeli, slovenske gospe so nam pokladale lepa darila. Bil sem v uršulinskem samostanu v bolnišnici, kjer sem se prvokrat v osmih mesecih sladko naspal. Štiri dni sem spal brez prenehanja. Srčna hvala naj bo strežnikom, kako lepo nam so stregli; nikdar jim ne moremo mi revni vojaki tega vrniti. Naj jim Bog povrne! Od tam sem se odpeljal na Dunaj v bolnišnico. Tudi tam so nam stregli kakor malim otrokom. Usmiljene sestre so nas imenovale za svoje otročiče, tudi njim se stotero zahvalim. In sedaj pa sem iz bolnišnice prestavljen v Maribor. Bil sem tako srečen, da sem obiskal svojo ljubo domovino. Veseli me, da sem našel svoje domače vse pri najboljšem zdravju. Samo to me boli, da se nekatere babure še iz tega norčujejo, če mi revni vojaki kaj pišemo v „Slovenskega Gospodarja.“

Moja mamica so dobili od presvitlega cesarja, kakor ste že pisali v „Slovenskem Gospodarju“, lepo nagrado za sedem sinov-vojakov.

Vseh sedem bratov-vojakov pozdravlja vse štiri-telje „Slovenskega Gospodarja“: France, Vincenc, Matija, Rudolf, Anton, Avgust in Miroslav Zeletinger.

Italijanski poraz v južnih Tirolah.

Na višinah na izhodni strani reke Adiče v južnih Tirolah so se vršili zadnje dni živahni boji. — Dne 26. decembra je v boju južno od mesta Rovereto izgubil sovražnik 200 mrtvih in ranjenih.

Rusko bojišče.

Rusi so se v Besarabiji že delj časa pripravljali na nova vojna podvzeta. Računalo se je na to, da bo ruska armada udarila iz Besarabije čez Rumunijo na Bolgare. A ko so Rusi uvideli, da Srbije ne morejo več rešiti, so začeli pošiljati svoje čete proti naši fronti ob bukovinsko-besarabski meji. Na Sveto noč so začeli Rusi močno napadati naše tamonjske postojanke. Pred infanterijskim napadanjem je ruska artilerija cel dan, dne 24. decembra, naše postojanke na celi fronti ob bukovinsko-besarabski meji srdito obstreljevala. Boj je trajal celo noč. Naskok je sledil naskoku, bojna sreča se je nagibala sedaj na to, sedaj na ono stran. Proti jutru so bili sovražni napadi zmagovito odbiti. Naše postojanke so vse ostale trdno v naših rokah. Dne 27. decembra so se srđiti ruski napadi zopet obnovili. Posebno srđiti so bili boji severno od bukovinskega mesteca Toporuc. Boj je bil izredno hud. Rusi so napadali v 15 do 16 vrstah, katere so sledile tesno druga drugi. Ko so naše strojne puške, topovi in kroglice navadnih pušk pokosile prve vrste, so preko mrtvih Rusov bile gnane nove čete v boj. Naši so popoldne dne 27. decembra odbili kar pet ogromnih sovražnih napadov. Ruski poveljnik je hotel za vsako ceno predreti našo fronto. A vse je bilo zaman; naši so krepko obdržali svoje postojanke. Ruske izgube so ogromne.

Ali se bo sedaj ruska ofenziva nadaljevala na celi ruski fronti, še ni jasno. Mogoče, da je ruska ofenziva ob Besarabiji začetek sovražne ofenzive na vseh bojiščih. Izključeno pa tudi ni, da hoče rusko armađno vodstvo podariti ruskemu narodu za Božič nekaj uspehov.

Rusi napadajo.

Janez Kodrič iz Križeče vasi v Studenicah piše starišem z ruskega bojišča:

Nocoj sem sanjal, da sem bil doma in zdaj v jutro sem dobil karto od vas, za katero se vam prav lepo zahvalim. Naznanim vam, da je zdaj štiri dni tukaj tako, da še nikdar ni bilo, odkar svet stoji. — Granate in šrapneli padajo tako na gosto in tako hudo, da mora začeti zemlja goreti. Kadi se in smrad je, da je groza in Rusi padajo kakor slama, pa tudi na naši strani je nekaj izgub. Včeraj je bil v prsa ranjen moj najboljši tovariš, s katerim sva bila zmiraj skupaj, sva skupaj prenašala vse težave, pa sedaj me je zapustil, ker je moral v bolnišnico. Mi se nahajamo na majhnem hribu 50 m visokem, z nami je tudi nek hrvaški pešpolk. Naš hrib so predvčerajšnjim Rusi štirikrat naskočili, pa v najlepšem vremenju, da smo jih od daleč videli, kako letijo in štur-majo na nas. Seveda jih je prišlo vse črno, petkrat več kot naših, pa vsakokrat so se morali z velikimi izgubami nazaj obrniti. To vam je divjanje, kadar se začne naskok. Naši kričijo „Hura“ in Rusi „Haj-la“ in potem se začne klanje z bajoneti. To je krič in stokanje in javkanje, da je groza. Ranjenci in mrtvi ležijo po tleh v krvi. Kdor kaj takega ne vidi na lastne oči, si ne more predstavljati to grozo. Včeraj so Rusi napadli na desno od nas pešpolk štev. ..., pa tudi tam so bili odbiti in danes pa napadajo na levo od nas na pešpolk štev. ... Bog nam pomagaj in ljuba mati božja Marija, da bi lahko odbili ta velik ruski načrt. Tudi vas domače prosim, da nam